

Sp. zn. 115/2025/DO/IRP
Č. j. KVOP-44346/2026
Datum 25. srpna 2026

Vážená paní
A.
[adresa bydliště]
[e-mailová adresa]

Vážená paní A.,

vyrozumívám Vás o výsledku šetření Vašeho podnětu. Nesouhlasila jste s rozhodnutími Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně, kontaktního pracoviště Tišnov, podle kterých jste měla vrátit neoprávněně vyplacené příspěvky na úhradu potřeb dítěte Vašich tří vnuků – Oty, Josefa a Pavla. Namítala jste, že přeplatek na dávce způsobila pracovnice úřadu práce.

Šetřením jsem zjistil, že po Vás úřad práce neoprávněně žádal, abyste mu vrátila vyplacené příspěvky na úhradu potřeb dítěte Vašich tří vnuků za období od června/července do listopadu 2023 a od dubna do listopadu 2024. Dávky za období od prosince 2023 do března 2024 však vrátit musíte, neboť jste úřadu práce včas neoznámila, že Vaše vnoučata dostávají kromě výživného také sirotčí důchod. Nyní Vám tyto závěry blíže vysvětlím.

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte náleží i dětem, které jsou svěřené do péče jiné (nejčastěji blízké) osoby.¹ Do konce roku 2024 se příspěvek těmto dětem krátil jednak o klasické výživné a jednak o sirotčí důchod, který nahrazuje výživné po zesnulém rodiči. Pokud výživné a důchod (zvláště nebo i v součtu) převýšily zákonnou výši příspěvku, děti příspěvek nedostaly.² Rozhodný přitom byl až okamžik skutečné platby výživného či důchodu, nikoli datum, od kterého náležely.

Po dobu nezletilosti dítěte vyplácí úřad práce příspěvek na úhradu potřeb dítěte tomu, kdo o dítě pečuje. Pokud u dítěte nastane nějaká změna, která má vliv na nárok na dávku nebo její výši, musí to pečující do 8 dnů oznámit úřadu práce. Jestliže tak neučiní a úřad práce vyplatí dávku, která dítěti nenáleží nebo mu náleží v nižší částce, musí pečující neprávem přijatou dávku nebo její část vrátit.³

Po smrti Vaší dcery Vám soud svěřil do péče Vaše tři vnuky. Od června 2023 přiznal úřad práce Otovi a Josefovi příspěvky na úhradu potřeb dítěte. Pavel získal tuto dávku

1 Podle § 953 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

2 Srov. § 47f odst. 1 ve spojení s § 47g odst. 2 a 3 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění do 31. 12. 2024.

3 Srov. § 47u odst. 1, § 47y odst. 1 a § 47z odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

od července 2023.⁴ Všichni vnuci měli dávku krácenou o výživné, které dostávali od svých otců. V prosinci 2023 jim Česká správa sociálního zabezpečení přiznala sirotčí důchody. Od tohoto měsíce jim je také vyplácela.⁵

V dubnu 2024 jste za své vnuky požádala o přídavky na děti. V žádosti jste uvedla, že dostávají sirotčí důchody. Úřad práce tuto skutečnost nezohlednil v příspěvcích na úhradu potřeb dítěte a dávku nadále vyplácel v původní výši. Až v únoru 2025 rozhodl o odejmutí příspěvků, protože zjistil, že sirotčí důchody spolu s výživným od otců Vašich vnuků převýšily zákonnou výši příspěvku.⁶ Ze stejného důvodu Vám také uložil povinnost, abyste vrátila veškeré dříve vyplacené příspěvky.⁷

Poté, co jsme úřadu práce oznámili, že se věci budeme zabývat, uznal, že udělal chybu a požádal Ministerstvo práce a sociálních věcí o přezkoumání věci. Ministerstvo zrušilo rozhodnutí úřadu práce, kterými Vám vyměřil přeplatek na příspěvcích na úhradu potřeb dítěte. V odůvodnění rozhodnutí uvedlo, že vznik přeplatku jste zavinila pouze v období od prosince 2023 do března 2024, neboť jste úřadu práce neoznámila, že Vaši vnuci dostávají sirotčí důchody.⁸ Úřad práce následně vydal nová rozhodnutí, kterými Vám uložil povinnost vrátit přeplatek na dávce pouze za toto období.⁹

Se závěrem ministerstva souhlasím. Jako příjemce příspěvku na úhradu potřeb dítěte musíte úřadu práce hlásit změny, které mohou mít na tuto dávku vliv. Jednou z takových změn je i přiznání sirotčího důchodu. Poučení o této povinnosti je uvedené na konci žádosti o příspěvek. Podpisem žádosti jste stvrdila, že o ní víte. **Proto tím, že jste úřadu práce hned v prosinci 2023 neoznámila, že Vaši vnuci dostávají sirotčí důchod, jste způsobila, že jim po určitou dobu vyplácel dávku neoprávněně.**

Oznamovací povinnost jste splnila (byť nepřímou) teprve v dubnu 2024, kdy jste v žádostech o přídavky na děti uvedla, že Vaši vnuci mají příjem z důchodu.

V období od června, resp. července 2023 do listopadu přeplatek na příspěvku na úhradu potřeb dítěte nevznikl, neboť v této době Vaši vnuci ještě sirotčí důchod nedostávali. ČSSZ jim ho vyplatila poprvé až v prosinci 2023. Od dubna 2024 pak přeplatek sice vznikl, ale nikoli Vaší vinou. Úřad práce již měl informaci o příjmu z důchodu a měl se s ní náležitým způsobem vypořádat. Že tak neučinil Vám nelze přičítat k tíži.

4 Vyrozměnění ze dne 23. 8. 2023, č. j. 263491/23/BO, č. j. 263552/23/BO a č. j. 263568/23/BO.

5 Rozhodnutí ze dne 6. 12. 2023, č. j. R-6.12.2023 – 4210/070 331 8066, č. j. R-6.12.2023 – 421/090 702 8122 a č. j. R-6.12.2023 – 424/181 113 1762.

6 Rozhodnutí ze dne 20. 2. 2025, č. j. 46626/25/BO, č. j. 46627/25/BO a č. j. 46625/25/BO.

7 Rozhodnutí ze dne 20. 2. 2025, č. j. 46666/25/BO, č. j. 46672/25/BO a č. j. 46654/25/BO.

8 Rozhodnutí ze dne 7. 10. 2025, č. j. MPSV-2025/198468-923, č. j. MPSV-2025/198467-923 a č. j. MPSV-2025/198468-923.

9 Rozhodnutí ze dne 13. 11. 2025, č. j. 207921/25/BO, č. j. 207923/25/BO a č. j. 207922/25/BO.

Vážená paní A., jelikož úřad práce již své pochybení napravil, šetření Vaší věci uzavírám pouhým konstatováním pochybení.¹⁰

S pozdravem

Mgr. Martin Beneš
ochránce práv dětí
(podepsáno elektronicky)

10 Podle § 18 odst. 2 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv a o ochránci práv dětí.